

Qishloq НАЖОТ

O'zbekiston
Respublikasi
ijtimoiy-iqtisodiy
gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqqan boshlagan

№ 53. (6.734). Sotuvda erkin narxda

● **Ўзбекистон Республикаси** Президентини Исмоил Каримов 15-16 апрел кунлари амалий ташир билан Россия Федерациясига бўлди.

● **Ўзбекистон Республикаси** Президентини Исмоил Каримов «Ўзбекистон металлургия комбинати» акциядорлик ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоасига қорхонанинг 60 йиллиги муносабати билан табрик қилди.

● **Ўзбекистон Республикаси** Президентини Исмоил Каримов «Ўзбекистон металлургия комбинати» акциядорлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 60 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонида асосан бир гуруҳ қорхона ходимлари давлат мукофотлари билан тақдирландилар.

● **Вазирлар Маҳкамасида** Ўзбекистон Республикаси радиочастоталар бўйича давлат комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Уни бош вазир ўринбосари, мазкур комиссия раиси А.Орипов бошқарди.

● **Олий Мажлисининг** Иқтисодий ишлар бўлими маҳалла ва тадбиркорлик кўмактасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Олий Мажлис депутatlари, тегишли вазирлик ва идоралар, ҳокимлик ва ташкилотларнинг раҳбарлари қатнашди.

● **Қорақалпоғистонга** навбатдаги саломатлик поезди жўнаб кетди. Тадбир «Экосан» халқаро экология ва саломатлик жамғармаси томонидан Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси билан ҳамкорликда жамғарманинг «Экосан-мехр ва мурувват йўлида» дастурий амалга ошириш доирасида ташкил этилди.

● **Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ўзбекистон Фанлар академияси ва Термиз давлат университети** ҳамкорликда ташкил этган ҳозирги замон физикасининг долзарб муаммоларига бағишланган республика илмий-назарий анжумани бошланди.

● **Республика Кизил ярим ой жамиятининг** Хатирчи туман бўлими ташаббуси билан беш гектарлик бог барпо этилди.

● **Москвада** ўтган «Пресс-фото: Россия-2004» халқаро кўргазмасида уч юздан зиёд фото усталари қаторида бухоролик Шавкат Болтаев, Зилола Саидова ва Ситора Муродованинг асарлари ҳам намойиш этилди.

● **Вазирлар Маҳкамасининг** қарорига мувофиқ, Ўзбекистон халқ шоири Мухаммад Юсуфнинг 50 йиллигига Андижон вилояти «Ҳаёт» нашриёти шоир ҳақида хотиралар китобини нашрга тайёрлади.

НАЖОТБАХШ ҚУРИЛИШ

Соҳилидан юзлаб километргача чекиниб кетган Орол бўйларидаги ўнлаб кўллар, сув ҳавзалари оби ҳаёт билан лиммо-лим тўлди. Бу, албатта, ўз-ўзидан бўлмади. Энг аввало табиат эҳсони бўлса, иккинчидан, сув тақсимловчи, ўтказувчи, сақловчи каби гоят мураккаб иншоотлар бунёд қилинаётганидан.

Денгиз соҳилида 32 километр узунликда дамба қўтарилди. Бу хайрли юмушларга Халқаро Оролни қутқариш жамғармасининг Нукус филиали мутахассислари бош-қош бўлишди. Филиал савий-ҳаракатлари билан аяқда Орол денгизи бўйида яна бир йирик қурилиш ишлари бошланди. Янги гидроиншоот «Амударё кўйи оқимида майда кўлларни барпо этиш» лойиҳаси асосида амалга оширилмоқда.

«Бу иншоот «Дарёоралиғи» кўлидан узунлиги 900 метр, эни 5 метр бўлган канал орқали сувни «Оқдарё»га, «Думалоққўл»га ўтказиб туради, - деди «Сувқурилиш» хиссдорлик жамияти раиси Худойберган Окназаров. - Умумий нархи 1 миллиард 802 миллион сўмлик, қурилишини тўла битказиш 2 йилга мўлжалланган. Биз иншоотни 14 ойда фойдаланишга топширишни режалаштирямиз.

Иншоот «Дарёоралиғи» кўлидаги сувни тежаш, ортқачасини Орол денгизига чиқариб юбориш вазифасини бажаради. Шунингдек, «Шеге», «Мақпалқўл», «Мўйнок кўлтиги» (қурфаз)га, Мўйнок тумани деҳқончилик хўжалиқларига бир маромда етарли тарзда сув етказиб беради.

Хўш, амалга оширилаётган мазкур тадбир Орол бўйидаги аҳоли учун қанчалик наф беради? Ишсизлар сони камаяди, яъни 200 нафардан кўп мутахассислар иш билан таъминланади. Энг муҳими, бадиқчилик, деҳқончилик ва тадбиркорлик билан мунтазам шуғулланиш имкони тугилди.

Хидоят АХМЕДОВ,
Абдурахмон ИСКАНДРОВ,
Мўйнок тумани.

«ОФАТНИ МЕҲНАТ БИЛАН ЕНГАМИЗ!»

Хоразмлик деҳқонлар яна табиат синовига дуч келишди. 17-18 апрел кунлари сурункасига ёққан ёмғир Гурлан, Янгибозор, Шовот, Урганч, Қўшқўйир туманларида қорға айланди. Кечаси қалин қиров тушди. Вилоят об-ҳавони кузатиш марказидан олинган хабарга кўра, 2 кунлик ёмғир микдори 27-32 миллиметрни ташкил қилган.

Вилоят бўйича 95 минг гектар майдоннинг қариб 67 минг гектарига чигит экиб бўлинган. Қолган майдонларда иш қизиган кетаётган бир пайтда юз берган табиий офат ишимизга жиддий зарар етказди, - дейди вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Равшанбек Каримов. - Аммо деҳқонларимиз бу нақа селу ёмғирни кўп қўришган. Ҳозир мутахассисларимиз ҳар бир даладаги аҳолини ўрганишяпти. Катқалоқни юмшатиш, экинга комплекс ишлов бериш, ниҳоллар жиддий зарар кўрган майдонларда қайта экинчи қисқа муддатда ташкил этиш чора-тадбирларини белгилан олди.

Халоватини йўқотган, аммо эртасига ишончи зўр кишиларни эрта тонгданок ўз даладарига учратди. Уларнинг баъзилари

билан сўхбатлашдик.

Юсуфбой ХУДОЙБЕРГАНОВ, кекса пахтакор: -Қани айтинг-чи, деҳқон учун тўқис йилнинг ўзи бўлганми? Албатта, йў! Кеча қорни кўриб ичимиз музлагандек бўлди. Бугун эса даладамыз. Катқалоқни йўқотаямиз. Ойнинг ўн беши қоронгу, ўн беши ёруғ дейдилар. Шу боис яна ғайрат билан ишга киришдик. Ниятимиз -ҳосилдорликни гектарига 30 центнердан ошириш. Ана шунда фойда оламиз, қийинчиликлар ҳам эсимиздан чиқиб кетади.

Оллоёр ҚўШОҚОВ, боғотлик фермер: -Хар нарсанинг чораси меҳнат. Ер олиб ферди, мураккаб об-ҳаво шароити... Барини ҳалол меҳнатимиз билан енгдик. Пахта ҳосилдорлигини 35 центнердан оширдик. Насиб этса, бу йил ҳам шундай бўлади.

Воҳа ахли деҳқон фермер, мутахассислару механизаторлар далада, астойдил меҳнат қилишапти. Уларнинг ғайратини кўрган киши деҳқоннинг зўри ҳеч нарсадан қўчмаслигига амин бўлади.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Ёш авлоднинг китоб билан дўст тутуниши муҳим аҳамиятга молик. Улуғнор туманидаги қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежи кутубхонасига сақланаётган 7000 га яқин китоблар 500 нафар ўқувчиларнинг ўз мутахассисликлари доирасида ва мустақил ўқиб-ўрганишлари учун хизмат қилмоқда.

СУРАТДА: коллеж кутубхоначиси Гўлбаҳорий Турсунова.

ҚАШҚАДАРЭ. (ЎЗАМУХБИРИ АҲАД МУҲАММАД). Қишлоқ хўжалиги зараркундалари ҳамда бегона ўтларга қарши кимёвий препаратларни қўллашда дельтапландан фойдаланиш юқори самара бермоқда.

ДЕЛЬТАПЛАН ЁРДАМГА КЕЛСА...

Вилоят «Қишлоқхўжалик-кимё» акциядорлик бирлашмаси буюртмасига мувофиқ «Агропарвоз» ҳусусий қорхонасида синов тариқасида учта дельтаплан келтирилди. Ҳозир Чироқчи, Миришкор туманларининг галла майдонларига дельтапланлар ёрдамида ишлов берилмоқда.

Дельтаплан самолётга нисбатан арзон ва қулай, - дейди бирлашма бошлиғининг биринчи ўринбосари Бойқара Жуманов. - Масалан, бир гектар ердаги галлага самолёт билан кимёвий ишлов бериш 10-12 минг сўмга тушса, дельтапланда 5-6 минг сўмдан ошмайди.

Ҳозир кунига 600 гектаргача галла майдонидagi зарарли ҳашаротлар ва бегона ўтларга қарши кимёвий препаратлар дельтапланда сепилмоқда.

ЭЛ РИЗҚИНИНГ УВОЛИ УРАДИ

Деҳқон насибасини талон-торож қилиб, мўмай даромад орттириш илнжсида хуфёна иш тутган «уддабурунлар» қонун олдида жавоб берадилар.

Мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичида қишлоқ хўжалигида олиб борилаётган ишловлар алоҳида аҳамиятга молик бўлиб, унинг муваффақиятли амалга оширилиши ижтимоий-иқтисодий соҳалардаги кўпгина долзарб вазифаларнинг тўлиқ ва тезроқ бажарилишида, аҳоли турмуш фаровонлигини оширишда асосий омил бўлади. Республикаимиз иқтисодиётида муҳим аҳамиятга молик бўлган ушбу тармоқда ишловларни таъминлаш учун етарли ҳуқуқий асос яратилган. Аммо шунга қарамай жойларда қишлоқ хўжалигини ишлов қилиш, бозор иқтисодиёти талабларига мос келадиган хўжалик муносабатларини татбиқ этиш борасидаги савий-ҳаракатлар ўзининг қутилган самарасини бермапти.

Маҳаллий давлат ҳокимияти ва бошқаруш идоралари раҳбарларининг қоникорсиз иш юритишлари, қишлоқ хўжалигини маъмурий-бўй-руқбозлик усулида бошқариш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирувчиларнинг хўжалик фаолиятига қонуний ара-лашш ҳоллари, шартномавий муносабатларни шакллантиришнинг ҳуқуқий механизмлари ҳаракатсизлиги, хўжалик раҳбарлари ўзларининг фаолиятларини яқиний молиявий натижалари бўйича жавобгарликини ҳис этмасликлари ишловларга тўқинчилик қилаётган омиллардан бири бўлиб қолмоқда.

Деҳқон ва фермер хўжалиқларини ташкил қилиш, рўйхатга олиш ҳамда уларни моддий-техника ресурслари билан таъминлаш, маҳсулотларни бозорда сотишга рухсат бериш масалаларини ҳал этишда ташкилий-бошқаруш вазифаларни амалга оширувчи раҳбарлар томонидан йўл қўйилаётган очикдан-очик эъроновлик, тўрачилик ҳолатларига қўнчилик ҳолларда ўз вақтида ва тўри ҳуқуқий баҳо берилмай қолмоқда.

Ер ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланмаслик, минерал ўғитлар, ёнғил-мойлаш маҳсулотлари ҳамда ажратилган бюджет маблағларини ўзлаштириш ва талон-торож қилиш, машина-трактор паркларидagi хўжасизлик каби салбий ҳолатлар содир қилиниши кенг тарқалган бўлишига қарамай, жойлардаги маъсул, мансабдор шахслар томонидан бундай қонунбузилиш ҳолатларининг олдини олиш ва уларни бартараф этиш юзасидан кескин чоралар қўрилмади.

Ўтказилган мониторинг натижалари жойлардаги ҳокимликлар ва бошқа маъсул шахслар томонидан қишлоқ хўжалигига оид қонунлар ижроси устидан идоравий назорат тўғри ташкил этилмагани, ерлардан самарали фойдаланмаганилиги, агротехника қоидаларига тўлиқ риоя этилмагани, нефть, минерал ўғитлар ва техника талон-торож қилиш ҳолатига тўла барҳам берилмаганини кўрсатди.

2004 йилнинг ўтган даврида республика бўйича 7062 гектар экин майдонлари ҳисоботлардан яширилганлиги, 900 гектар ер майдонлари талон-торож қилинганлиги аниқланди. Ўтказилган текширишлар натижасига кўра 903455 тонна минерал ўғитлар, 483775 тонна нефть маҳсулотлари, 20000 дон қишлоқ хўжалик техникаларини талон-торож қилинган. Буларнинг натижасида етказилган зарар гоят катта миқдорни ташкил этади. Ҳозир-

гача айбдорлардан 600 миллион сўм зарар ундириб олинди. Ушбу қонунбузарликлар содир қилинганлиги юзасидан 379 та жиноят иши қўзғатилди. Моддий зарарларни ундириш юзасидан судларга 2,5 миллиард сўмлик даъво аризалари киритилди.

Экин майдонлари маҳсулот ишлаб чиқарувчилар - фермер ва ширкат хўжаликлари, туман ва вилоятлар томонидан қабул қилинган ҳамда тасдиқланган шартнома мажбуриятларига қай натижалари бўйича жавобгарликини ҳис этмасликлари аниқлаш юзасидан таллаб ўтказилган текширишларда ердан фойдаланиш борасидаги

ФАРМОН ВА ИЖРО

қонунларнинг қўпол равишда бузилиш ҳолатларига йўл қўйилаётганлигини кўрсатди.

Фарғона вилояти ер ресурслари хизмати бошқармаси билан ҳамкорликда қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган майдонларда ўтказилган мониторинг давомида Ўзбекистон туманида 14,25 гектар, Риштон туманида 77,45 гектар, Ўзбекистон туманида 3 гектар, Ўзбекистон туманида 5,04 гектар, Буюлда туманида 3,5 гектар, Богдод туманида 3,09 гектар бошқали дон ҳамда пахта экилиши лозим бўлган майдонларда хўжаликлар томонидан ўзбошимчилик билан режалаштирилмаган сабзавот, полиз экинлари мевали дарахт қўчатлари барпо этилганлиги аниқланди ва қонуний экинлар экинлар буздирилиб, чигит экилиши таъминланди.

Риштон туманидаги «Аҳмаджон» номли фермер хўжалиги томонидан 2004 йил ҳосили учун 30 гектар ерга бошқали дон, 39 гектар ерга пахта, 82 гектар ерга маккажўхори ва 4 гектар ерга сабзавот экинлари экиш режалаштирилган эди. Бироқ фермер хўжалиги бошлиғи А.Аҳмаджонов пахтага мўлжалланган 25,7 гектар майдонга пивз экиб, ердан мақсадсиз фойдаланиб келаятган экан.

Бундан ташқари, у мансабининг сунистеъмол қилиб, пивз экинини парваришлаш учун бошқали дон ва чигит экин учун ажратилган жами 728,294 сўмлик 8910 килограмм «Аммиакли селитра»ни талон-торож қилинганлиги аниқланди. Мазкур ҳолат юзасидан туман прокуратури томонидан 2004 йил 31 март куни «Аҳмаджон» фермер хўжалиғи раҳбари А.Аҳмаджоновга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖҚнинг 167-моддаси 2-қисми «а», «г» бандлари билан жиноят иши қўзғатилди ва ҳозир-

да тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Айрим маҳаллий ҳокимликлар, назорат идоралари мута-саддидлар қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш учун ажратилган экин майдонларидан мақсадли фойдаланишни назорат қилиш ўрнига, ўзлари жиноятга қўл ўрнимоқда. Масалан, Сурхондарё вилояти ер ресурслари бошқармаси бошлиғи А.Ашуров қишлоқ хўжалиги қорхоналарида ердан ғайриқонуний равишда фойдаланиб келингани ҳақида тўпланган ҳужжатларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга юбормасдан, ерларни талон-торож қилиш жиноятларини яширган.

Тошкент вилоятининг Қибрай туманидаги «Жомий» акциядорлик жамияти раиси А.Файзуллаев фуқаро М.Раҳмоновдан 4 гектар экин майдони ажратиб бериш эвазига 1,2 млн. сўм, Хоразм вилоятининг Урганч туманидаги «Галаба» ширкат хўжалиғи 8-бўлим бошлиғи У.Жабборов фуқаро У.Жуманиёвдан 2 гектар ер майдонини ажратиб бериш эвазига 900 минг сўм, Қўшқўйир туманидаги Раҳимов номли ширкат хўжалиғи 13-бўлими бошлиғи И.Богбегков фуқаро Р.Маткаримов ва А.Нуриллаевларга 2 гектардан ер майдони ажратиб бериш эвазига 1,6 млн. сўмни пора сифатида олаётган вақтларда ушланганлар.

Наманган вилоятининг Учқўрғон туманидаги Охунбобоев номли ширкат хўжалиғи ер тўзувчиси А.Бўтаев ва муҳандиси И.Асқаровлар 20 гектар ерни фуқароларга пивз экиш учун 3,6 млн. сўмга сотганлар.

Ушбу ҳолатлар юзасидан жиноят ишлари қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Айрим вилоятларда фермер хўжалиқларига ер ажратилишда маҳаллийчилик, қариндош-уруқчилик ва ошна-огайнигарчилик каби иллатларга ҳам йўл қўйилмоқда.

Қибрай тумани ҳокими ва «Қибрай» ширкат хўжалиғи мақсаддор шахслари томонидан Тошкент шаҳрида яшовчи фуқаро Б.Аҳмаджовга 11 гектар ер майдонининг фермер хўжалиғи юритиш учун қонунсиз равишда ажратиб берилганлиги ширкат хўжалиғи аъзолари ва бошқа фуқароларнинг ҳақли норозиликларига сабаб бўлган.

2000-2003 йилларда Пис-кент тумани ҳокими вазифасида ишлаб келган А.Фодуровнинг 495 та фермер хўжалиқларига 2462 гектар ер майдонини қонунсиз равишда ажратгани, «Фермер хўжалиғи тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонун талабларига зид ҳолда белгиланган ка-мида 10 гектар ўрнига 200 дан ортиқ фермер хўжалиқларига 2, 3, 5 гектардан ер ажратганлиги аниқланди. Ҳоким жаноблари бу билан ҳам қиёфаланмасдан, Олмалик шаҳрида яшовчи Мирсаидовга 10 гектар, синфдоши Эшонқуловга 25 гектар ер майдонини ўз қарори билан қонуний ажратиб берган.

(Давоми 2-бетда)

ФЕРМЕР НЕГА САРСОН?

Жарқўрғонда Қодир Чориев деган киши бор. «Чори бобо» фермер хўжалиғи соҳиби. Ҳаётини оғирини ҳам, роҳатини ҳам бошидан ўтказган инсон. Қодир акани Термиз нефть маҳсулотлари унитар қорхонасининг Жарқўрғон филиалида учратдик. Фермер хуноб:

-Ёнлиги муаммоси ишимнинг белига тепаяпти. -Жарқўрғонда ёнлиги масаласи қийинми? - сўрайман. -Нимасини айтасиз?! 200 литр ёнлиги оламан деб 4-5 кунлаб шу ерда ётамиз. Далада қанча ишимиз бор. Бугун ҳам ёнлиги ололаманми-йўқми, худо билади...

Фермер қўлида- ги ҳужжатни бизга кўрсатади: **ТААССУФ** бир ҳафтадан бери ҳар кун келаман. Ишонасизми, бир хил кунлар кечаси 10-11 ларда кетаман.

-Шунча қийналиб юргангизга ким айбдор? Банкми, «нефтбаза»ми ё ўзингизми? -Мен нимага айбдор бўлай? Жонимнинг борица ишлаб ётибман. Тушунтириб айтай сизга... - ҳар бир сўзни дон-дона қилиб гапиради Қодир ака. - 2003 йил пахтадан 2 миллион 680 минг сўм пулим Жарқўрғон пахта заводида турибди. 2-чорак ҳам бошланди, ололмаيمان.

-Шартномамиз бўлса, хўжалик судига бермасиз-да?

-Э-э, нимасини айтасиз, 7 кундан бери қатнайман. Буёғи «химия»га боришим керак, у ёғида МТГга. Нефтьбазанинг ўзига 7 кун вақтим кетди. Энди хўжалик судига қатнай бошласам, далада қачон ишлайман? Эртага ҳоким мендан режани сўрайди. Бахармасам аяб ўтирадимми?

(Давоми 3-бетда)

МАЗЗУ

Дўстлик тумани марказий касалхонасининг шошилини тез тиббий ёрдам бўлимига туман қишлоқларидан бирида яшовчи, 1963 йилда туғилган ҳомилдор аёлни олиб келишди.

Тезда муолажага киришди. Аёлда гипертония кризис, ўткир нафас етишмовчилиги мавжуд бўлиб, ахволи оғир эди. Жонқуяр

ҚАЙНОНА КЕЛИНГА ХЎЖАЙИНИ?

тибиёт ходимларининг муолажалари узоқ давом этди. Улим билан ҳаёт ўртасидаги кескин олишув натижасида бўлажак онанинг ҳаёти сақлаб қолинди. Аёл тузалиб, кутаётган фарзандини бағрига босди ва кўзларидан севинч ёшлари тўкилди.

(Давоми 2-бетда)

ЗУЛМАТДА ЧАҚНАГАН ЗИЁ

Бу йил мамлакатимизда Хоразм Маъмун академиясига асос солинганлигининг минг йиллиғи кенг миқёсда нишонланади. Шу муносабат билан 1997 йилнинг охирида қайта ташкил қилинган мазкур илм даргоҳининг етакчи илмий ходими, тарих фанлари номзоди Гулором Машариповага «Дорул ҳикма» тарихига оид бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

-Авалло, Шарқда академия пайдо бўлган давлат - Хоразмнинг ўша вақтдаги нуфузи ҳақида қисқача тўхталиб ўтсангиз...

-Аслида эрамиздан аввалги IV-III асрлардаёқ вужудга келган Хоразм давлати Х асрларга келиб Шарқдаги қудратли ва мустақам мамлакат-ридан ўрин эди. Бу пайказий шаҳарларда

тез ривожлана бошлади. Ерга ишлов бериш, чорвачилик, богдорчилик, хунармандчилик соҳаларида катта муваффақиятларга эришилган. Хоразм давлати худуд жиҳатидан ҳам, юксалиш борасида ҳам етакчи мамлакатлардан ҳисобланган. Унинг қадимий пойтахти Катта (ҳозирги Беруний) 305-йилдан то 995-йилгача Африғийлар сулоласи ҳўкм суради. 712 йилдан бошлаб Хоразмнинг иккинчи қадимий шаҳри Гузган араблар томонидан қўйилган амирнинг қароргоҳи вазифасини бажарган.

-Маъмун академияси пайдо бўлиши ҳақида фикр билдирсангиз...

-Хоразм давлатининг яна бир ҳўкмдори Али ибн Маъмун ҳокимият тепасига келгандан кейин доно ва зўқмо маслаҳатчиларга муҳтожлик сезади. Унинг бахтига тоғаси Абу Наср ибн Ироқ ўз даврининг зўқмо билимдонларидан саналган. У ўз хонадонидида буюк олим Берунийни тарбиялаб етиштирган.

(Давоми 4-бетда)

СЕН ЁЛФИЗ ЭМАСАН

Кармана шаҳри. Нуритдин Туробов номли 25-маҳсус мактаб-интернатдамыз. Оройишли маскан.

-Бу гўшада, - дейди мазкур илм маскани директори Аминжон Амонов, - айни кунларда 258 нафар кар-со-

МЕҲР ВА АРДОҚ ШУКУҲИ

ков ўқувчи, богча гуруҳида эса 16 нафар кичкинтой таълим-тарбия олишмоқда. Бундан икки йил муқаддам масканда кўзи оҳизлар синфи ҳам очилиб, ҳозирда унда 23 нафар ўқувчи билим олмоқда.

Билим масканида ҳаёт доимо жўшқин.

(Давоми 4-бетда)

«КАТТА»НИНГ ЎҒЛИМАН», ДЕБ...

Иш тугаётган маҳал. Фарғона шаҳар нефть базаси унитар қорхонаси директорининг хизмат телефони устма-уст жиринглаб қолди. Гўшакни кўтарган эди:

-Мен Республика прокуратураси ходими Жўраев бўламан!

-деган салобатли овоз келди.

-Эшитаман, бизга нима хизмат бор?

У томондан шундай топширик бўлди:

-Ўғлим Садриддин Жўраев ҳозир Фарғонада, унга зарурат

туғилса, пул-ворсангиз. Хизматингиз қолдирмай-фон рақами-олинг...

-Хўп бўлади, - деди директор. Эртасига «Республика прокуратураси ходими» томонидан берилган телефон рақамларини терди. «Ўғли» ўрнида директор кўнжирини қўтиб «Алишер Жўраев»нинг ўзи ўтирган эди. Директор бунни қайқдан билсин!

-Машинамиз авария бўлиб, турмуш ўртоғим

“Қишлоқ ҳаёти” муҳбири

(Боши 1-бетда)

Қодир ака бир зум жим қолди. Сездим, дилидаги гапларни айтгани келаяпти. -Ана, атрофга қаранг, қанча одам? Хаммаси фермер. Мендай сарсон бўлиб юрган кишилар... Бир даражани айтиди, бошқаси айтмайди, кўрқади. Шикоятчи, "ёзувчи" деб эртага туртилади. Юзми-икки юзми, шунча одам фермерлар, эспедиторлар, тракторчи-ю шопирлар, ҳаммаси ёниги деб келиб ўтирибди.

-Сизларнинг шунча вақт овера бўлиб юришларингиздан туман ҳокимининг хабари борми?

-Хабари бор! Ёнигини туман раҳбарларининг ўзи бўлиб беради. Фермерми, ширкатми, ким олади, "фонд" қилиб ёзиб беради. "Фонд" овшиқ келади. Шунда ҳамма гап. Лекин шунча кунлаб ёкиги ололмайдим, сабабини биллолмайман.

-Ёнигини олдингиз ҳам

дейлик. Қандай олиб кетасиз?

-Буям қийин масала. Ўзи бир йилга бир гектарга 257 килограмм ёниги тўри келади. Аммо 16 гектар ерим

да, ўғитни ҳам, ёнигини ҳам олади. Фермер пули бўлсам ололмайди. Бу ердаям ширкат олган, кейин бизга беради. Нега шундай, сабабини билмайман.

-Мен ҳам фермерман,

ганда, "Бу ерда бир бозор одам". Хаммасининг дарди-ташвиши - ёниги! Улар нега овера? Жарқўрғон "нефтбаза"си бош ҳисобчиси Ж.Жўракуловнинг жавоби:

-Ёнигини туман ҳокимининг вакили келиб тақсимлайди. Хали вақил йўқ. Фермерлар эса тўпланиб қолишган, "ёниги беринг" деб келишяпти.

Жарқўрғон тумани кишлоқ ва сув ҳўжалиги бўлими бошлиғи Х.Оллоёров:

-Ёнигида бироз муаммолар бор. Жойларда шохобчалар очамиз.

Мутасадди раҳбарлар анча бепарво. Анча-мунча фермерлар эса "нефтбаза"да "Қачон ёниги оламиз?", дея саргардон. Вақтлари беҳуда кетмоқда.

Фермерлар нега сансон? Уларнинг ари-додига ким қулоқ солади?

Менгнор олмуродов, "Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

ФЕРМЕР НЕГА САРСОН?

учун баъзан 200 литр, баъзан 500 литр беради. Энди масалан, 500 литрни олиб бориш учун "бензовоз" чига 50 литрини бераман. Пул берай десам, пул йўқ-да. 3 миллионга яқин пулим турибди, қайсидир ташкилотларнинг "қўлида". Улоғимни, эчимни сотиб бўлсам, орият учун чопиб юрибман.

Қодир ака шу аснода мутлақо ҳаёлимга келмаган гапни айта бошлади:

-Ширкат пули бўлмаса-

Атрофда 30-40 нафар фермер. Оппок соқоли бобо ҳам беҳитёр суҳбатимизга қўшилди:

-"Бўрон" фермер ҳўжалигимизга 300 литр ёниги олсак, йўлда тўртдан бирини "бензовоз"чи олиб қўяди. Даладаги ишга нима қолади?!

-Мен "Улуғбек" фермер ҳўжалиги бошлиғи, Жумаев Оллоназар бўламан. Тўғриси-ни айтсам, қўлдан берганга қуш тўймайди. Фермерни "химия"дан "нефтбаза"га,

дея суҳбатимизга қўшилди вазмин турган йигит, - Қизриқданман. "Бобохон" фермер ҳўжалиги. Бошқа жойдан қарзга ёниги олиб, чигит экдим. Ёнигини ололмай ўтирибман. 4-5 кундан бери келаман-кетаман. Кўп ишларим қилиб кетаяпти.

-Мен "Нурин" фермер ҳўжалиги бошлиғи, жарқўрғон Шопўлат Валиевман. Ёниги йўқ.

Суҳбатдошимиз Қодир Чориевнинг таъбири билан айт-

"ОХАНГАРОНДОН" ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

"Охангарондон" очик акциядорлик жамияти маълум қилади:

Маълумотнинг тартиб рақами - 05. Қимматбаҳо қозғалар тури: Эгаси ёзилган оддий акциялар. Дивиденд тўлаш учун қабул қилинган қарор санаси: 14 апрел 2004 йил. Дивиденд ҳисоблашда қарор қабул қилувчи орган: акциядорлар умумий йиғилиши.

Бир донда акцияга ҳисобланган дивиденд миқдори: 32 сўм 47 тийин. Акцияларнинг умумий сони: 744916 донда. Ҳисобланган дивиденд тўлаш шакли: натура ва пул маблағлари қўринишида. Маълумотнинг тартиб рақами - 07. Акциядорлар рўйхатини тўзиш санаси тўғрисида қарор қабул қилинган сана: 11 март 2004 йил. Акциядорлар рўйхати тўзилган сана: 15 март 2004 йил.

Маълумотнинг тартиб рақами - 09. Йиғилиш тури: акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиши. Умумий йиғилиш ўтказилиш шакли: очик. Умумий йиғилиш ўтказилган сана: 14 апрел 2004 йил.

Умумий йиғилиш ўтказилган жойи: Охангарон шаҳар, Саноат шохбаси кўчаси, 1-уй. Йиғилишда қатнашган овозлар сони: 457096 акция овоз. 61,3%, 8 та юридик шахс вакиллари ва 227 та жисмоний шахслар.

Маълумотнинг тартиб рақами - 10. 2004 йил 14 апрелдаги умумий йиғилишда сайланган Кузатув Кенгаши аъзолари рўйхати:

Шакиров Марат Рифкатович
Пушанова Гулжаухар Калибековна
Абдуллаев Юсуфали Маюсупович
Максимов Вячеслав Васильевич
Исаков Захид Самиевич
Эргашев Жасур Соатович
Ушбу йиғилишда ваколати тугатилган Кузатув Кенгаши аъзолари рўйхати:
Шин Луиза Александровна
Исханов Харис Ахмедьянович
Игамбердиев Бахром Давронович жамият бошқарув аъзолигига сайланди.
Цой Наталья Ивановнанинг бошқарув аъзолиги ваколати тугатилди.

Йиғилишда қўрилган масалалар бўйича овоз бериш ақни:

Кузатув Кенгаши ҳисоботи тасдиқлансин.
Тарафдорлар - 457096 акция овоз, қаршилар - йўқ, бетарафлар - йўқ.
Кузатув Кенгаши ҳисоботи тасдиқлансин.
Тарафдорлар - 457096 акция овоз, қаршилар - йўқ, бетарафлар - йўқ.

Аффилиланган шахслар тўғрисида маълумот

Фамилия, исми, отасининг исми	Паспорт серияси	Акциялар сони (донда)	Шу жумладан
Алиев Саид Мусаевич	СА 0673374	186229	-
Шакиров Марат Рифкатович	СА 1574651	3636	-
Абдуллаев Юсуфали Маюсупович	СА 1721770	34030	-
Исаков Захид Самиевич	СВ 1073408	3830	-
Максимов Вячеслав Васильевич	СА 0508791	20	-
Пушанова Гулжаухар Калибековна	СВ 1255899	2604	-
Эргашев Жасур Соатович	СВ 0029456	-	-
Мусаев Зайниддин Собирович	СА 0336399	4757	-
Усманов Мамуржон Маҳмудович	СВ 1773279	200	-
Пушанов Нурлан Умбетович	СВ 0788407	436	-
Игамбердиев Бахром Давронович	СВ 0199226	372	-
Мингбоев Зоир Абилович	СВ 1115598	360	-
Камалиев Юлдаш Эргашевич	СВ 0314467	844	-
Боходиров Фодрухон Отохонвич	СВ 1663611	174	-
Асадов Шокир Қувандикович	СВ 0699598	864	-
Парпиев Маҳмуд Самиевич	СВ 0788347	400	-

Кузатув Кенгаши

РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ БИРЖА САВДОЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ!

Давлат мулк қўмитаси томонидан республика Кўчмас мулк биржаси тизимининг дунда, қоршанба, жума кунлари бўлиб ўтadиган марказлаштирилган электрон биржа савдоларига эркин муомаладага валюта, яъни АКШ долларига қўйилган қуйидаги объект АКШ долларига нисбатан Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг тўлов кундаги курси бўйича сўмда қўйилаётганини маълум қиламиз:

Республика Кўчмас мулк биржасининг рўйхатидан ўтган малакали брокерлар ишбу объектни харид қилишингизда Сизнинг хизматингизда бўладилар.

"Ўзбекистон овози" газетасининг 2004 йил 23 мартдаги 35-36 (27.211) сониде берилган 2004 йил 22, 29 апрел кунлари ўтказиладиган очик аукцион савдоларига қўйилган Тошкент вилояти Қийраб туманида жойлашган бошлангич баҳоси 2030,0 минг АКШ доллари бўлган Қийраб нефть базаси ва "ЎзКЎЧМ" ОАЖга қарашли сульфог-аммиак селитрани саклаш ва тақсимлаш қурилмалари мулк қўмитаси савдолардан олинганлигини маълум қиламиз.

Қўшимча маълумотлар учун Республика Кўчмас мулк биржаси ва "Kim oshdi savdolari agentligi"га мурожаат қилишингиз мумкин.

Манзилмиш: Тошкент шаҳри, Бухоро кўчаси, 10-уй. Республика Биржа маркази фони, 3-кават, 44,8 хоналар. Маълумот учун телефонлар: 136-26-26, 136-28-75. Факс: 136-06-17. www.rkmb.expo.uz. Лицензия рақами 000004.

Годовой отчет о финансово-хозяйственной деятельности ОАО АК "УЗСЕЛЬХОЗМАШИЛИНГ" ПО ИТОГАМ 2003 ГОДА

1. Общие сведения	
Наименование	ОАО "Узсельхозмашининг"
Почтовый адрес	700011, г.Ташкент, ул.Аббас, 4а
Телефон	144-62-73
Руководитель	Председатель правления Ахметов Адилбек Агабекович
Наименование реестродержателя	ООО "TAT REESTR"
Депозитарий	АО НД "BAKT"
Аудитор	Агентство "Консаудитинформ"
2.Отчет руководителя	
Отчет руководителя эмитента о результатах финансово-хозяйственной деятельности за отчетный год	Отчет руководителя Испол-
3.Сведения об изменениях в персональном составе должностных лиц	
Должность	Изменение
1.Председатель наблюдательного совета	Жураев Абдуваҳид Маматкулович
2.Члены наблюдательного совета	Хусанов Н.Н., Матчанов Р.Д. Казиев П.Р., Худайбергенов А.Х., Шарипов И.Р., Тен Э.В. Ахметов Адилбек Агабекович Ризметов Бахрид Нурмагоматов Шегай Рита Чанхоевна
3.Председатель правления	
4.Заместитель Председателя Правления	
5.Главный бухгалтер	
4.Основные сведения о дополнительных выпущенных ценных бумагах	
Наименование	Показатели
1.Дата принятия решения о выпуске	31 мая 2003 года
2.Орган управления, принявший решение о выпуске	Общее собрание акционеров
3.Дата и номер регистрации ценных бумаг	PO145-4 от 26 июля 2003 года
4.Вид выпускаемых ценных бумаг	Простые именные акции
5.Общий объем выпуска	200000 штук
6.Номинал ценной бумаги	1000 сум
7.Начало процесса распространения ценных бумаг	26 июля 2003 года
8.Окончание процесса распространения ценных бумаг	26 июля 2004 года
9.Ограничение на потенциальных покупателей	Ограничений нет
10.Место, где потенциальные покупатели могут приобрести (подписать) на ценные бумаги	г.Ташкент, ул.Аббас, 4а
11.Форма выпуска акций	Безналичные
12.Фактически продано ценных бумаг	200000 штук
13.Количество нераспроданных ценных бумаг	Нет
14.Срок выплаты дивидендов по ценным бумагам	в течение 60 дней после принятия решения о выплате дивидендов
5.Информация об аудиторе	
Наименование	Агентство "Консаудитинформ", г.Ташкент, ул.Бухоро, 6, тел: 133-03-99
1.Наименование аудиторской фирмы (адрес, тел.)	лицензия № 300 от 20.11.2001 года
2.Номер и дата выдачи лицензии	
3.Дата выдачи аудиторского заключения	27 февраля 2004 года
Отчет аудитора	Финансовая отчетность достоверно во всех существенных аспектах есть адекватно отражает активы и пассивы по состоянию на 31.12.2003 г., соответствует действующему законодательству и нормативным актам бухгалтерского учета и отчетности в Республике Узбекистан

БАЛАНС

по состоянию 01.01.2004 года

№	Наименование показателей	актив	пассив
1.	Остаточная стоимость основных средств	451185	
2.	Остаточная стоимость нематериальных активов	2218	
3.	Капитальные вложения	168230	
4.	Акции в ассоциированных предприятиях	24140	
5.	Арендные платежи	73622514	
6.	Производственные запасы	26421	
7.	Расходы будущих периодов	5891	
8.	Денежные средства	1051225	
9.	Дебиторская задолженность в т.ч. числе авансовые платежи	4967679	
10.	Уставный фонд	4818690	1500000
11.	Нераспределенная прибыль		1976068
12.	Резервный фонд		308781
13.	Фонд специального назначения		1472677
14.	Доходы будущих периодов		16805271
15.	Долгосрочные кредиты		53031021
16.	Авансы полученные от покупателей и заказчиков		5190744
17.	Кредиторская задолженность		34941
	БАЛАНС	80319503	80319503

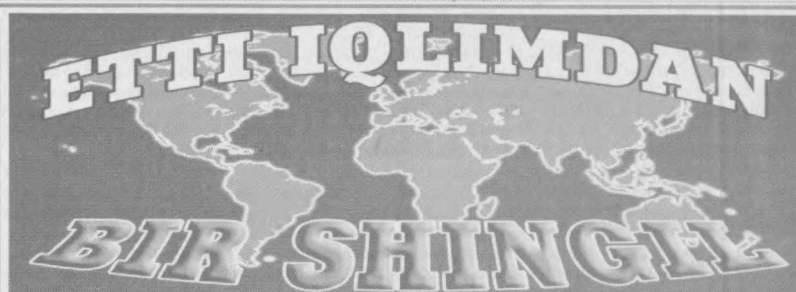
Отчет о финансовых результатах

№	Наименование показателей	Доходы	Расходы
1.	Выручка от реализации лицензий услуг	5497982	
2.	Расходы периода	984703	
3.	Доходы и расходы по финансовой деятельности	386013	3031023
4.	Финансовые результаты по общехозяйственной деятельности	1868269	
5.	Налог на доход		447852
6.	Другие налоги		113633
7.	Чистая прибыль отчетного периода	1306784	

Баланс и финансовый отчет подтвержден со стороны аудиторского агентства "Консаудитинформ". Лицензия № 300, от 20.11.2001 г.

Определением Хозяйственного суда г.Ташкента по делу за № 10-0210/957 от 14.04.2004 г. завершено ликвидационное производство АОТ "Агроцеллюлоз". Все документации передано в Центральный государственный архив РУз.

Утеранный диплом №0449954, выданный Ташкентским Авиационным техническим лицеем им.С.И.Кадиева в 1992 году на имя Говорова Артура Аркадьевича, считать недействительным.

УЙЛАРИГА ҚАЙТИШАДИ

Испания ҳукумати Ироқдан ҳарбий контингентини 15 кун ичида олиб чиқиб кетишни режалаштирмоқда.

Испания ташқи ишлар вазири Мигел Анхел Моратинос Мисрга уюштирган расмий ташрифи чоғида шундай баёнот берди. Моратиноснинг сўзига кўра, Испаниянинг янги бош вазири Хосе Луис Родригес яқшанба кўни бўлиб ўтган парламент йиғилишида шундай қарорга келган. Унинг бундай қарорга келишига БМТнинг Ироқда сиёсий ва ҳарбий тартиб ўрнатилга шоямлаётгани сабаб бўлган. Бундан ташқари, Мадридда содир этилган муҳиш кўпуровчиликдан сўнг террорчиларнинг таҳдидлари ҳам бунга омил бўлгани айтилмоқда.

Айни дамда Ироқда ҳарбийлардан ташқари 1300 дан зиёд испанияликлар турли халқаро ташкилотларда фаолият олиб бормоқда. Хозирча испан ҳарбийларининг Ироқни тарқ этиш санаси аниқ айтилмаган бўлса-да, тез фурсатда бу иш амалга оширилиши кўзда тутилган, дея хабар беради Sky News.

МУРОСАГА ЎРИН ЙЎҚ

Фаластиннинг ХАМАС ташкилотининг янги раҳамоси Абдул Азиз Рантис Ғазо секториде Исроил хавфсизлик қизмати кўчлари томонидан ўлдирилди.

Исроил ҳўкумати нинг бундай ҳаракатига ўз норозиликларини билдириб, Фаластин ва бир неча араб давлатлари ҳўкуматлари кўчлари томонидан ўлдирилган ва бунга халқаро ҳамжамият оқлаганган эди. Исроил бош вазири Ариел Шароннинг фикрича эса террорчилар билан курашда ҳеч қандай муроасага ўрин йўқ. Террорчиларнинг қабохати факат улар йўқ қилингандан сўнг яқун топади.

Ариел Шарон журналистларга берган интервьюсида ХАМАС бошлиқларини таъкиб этиш ва йўқ қилиш давом этишини айтиб ўтди. Фаластин ҳўкумати аъзоси Хасан ал-Хотиб Исроил ҳўкуматининг бундай ҳаракатларини қоралади. Унинг сўзига кўра, Тел-Авив бу билан ҳеч нарсасга эриша олмайд. Факат мавжуд вазиятни мураккаблаштириши мумкин.

Исроил ҳўкумати аъзоси Хасан ал-Хотиб Исроил ҳўкуматининг бундай ҳаракатларини қоралади. Унинг сўзига кўра, Тел-Авив бу билан ҳеч нарсасга эриша олмайд. Факат мавжуд вазиятни мураккаблаштириши мумкин.

КЕЛИШУВ БЎЛМАЙДИ

Мамлакат Ироқнинг жангарилари билан келишувлар олиб бормайди. АКШ президентиинг миллий хавфсизлик бўйича маслаҳатчиси Кондолиза Райс хоним

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2004 йил 20 апрелдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия хисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юрти, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгиллади:

1 Австралия доллари	743,18	1 Польша злотийси	250,98
1 Англия фунт стерлинги	1795,42	1 СДР	1459,17
1 Дания кронаси	161,59	1000 Туркия лираси	0,74
1 БАА дирхами	273,48	1 Швейцария франки	775,68
1 АКШ доллари	1004,43	1 ЕВРО	1203,31
1 Миср фунти	162,14	10 Жанубий Корея вони	8,65
1 Исландия кронаси	13,74	10 Япония иенаси	92,50
1 Канада доллари	748,07	1 Россия рубли	35,09
1 Хитой юани	121,35	1 Украина гривнаси	188,48
1 Малайзия ринггити	264,36		

Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки маъмур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

ШИРКАТЛАР, ДЕҲҚОН ВА ФЕРМЕР ҲЎЖАЛИКЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

"Ўзкимёсанот" ДАК тизимидаги Олмалик "Аммофос" очик акциядорлик жамияти давлат буюртмасидан ташқари кишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштирувчилар учун республика товар хомаёш биржасининг барча вилоят филиаллари орқали аммофос минерал ўғити сотаётганлигини маълум қилади. Харидорларга енгиллик яратиш мақсадида барча вилоятлар ҳудудида "Аммофос" ОАЖнинг ваколатли омборлари ташкил қилинган. Савдога қўйилган минерал ўғитлар 50 килограммлик қопларга қадокланган бўлиб, шартнома тузиш жараёнида минерал ўғитларни ташкил, саклаш ва вагонларни жиҳозлаш харажатлари қўшиб ҳисобланади. Маълумот учун махсулот сотиш ва маркетинг бўлимига мурожаат қилишингиз мумкин. Тел.: (8-37161) 3-72-93, 3-39-10; факс: 3-62-92.

Ҳурматли фермерлар, ширкат ҳўжаликлари раҳбарлари, ишбилармон ва тадбиркорлар!

Мақсизқўхори крахмал ишлаб чиқарувчи Ўзбекистонда ягона "Фулонт Индустриал" қўшма корхонаси пул ўқавиш йўли билан ёки нақд пулга мақсизқўхори сотиб олишини маълум қилади.

Шунингдек, Сиз озиқ-овқат ва саноат крахмал, қорамоллар учун юқори сифатли озуқа ҳамда оқсилли айнал шундай йўл билан харид қилишингизга ҳам мўлжал. Биз билан ҳамкорлик қилишга таклиф этилган.

Манзилмиш: Тошкент шаҳар, Бектемир тумани, Бинокор кўрғони, Зирот кўчаси, 1-уй. Телефон: 58-48-97; 108-91-35; факс: 120-58-24; e-mail: tgstl@bcc.com.uz

(Давоми. Боши ўтган сонда.)

Ҳайлаб кўрайлик-чи, нима учун шундай? Айнан шу ёшда боланинг онги ҳақ-ноҳақни аниқроқ фарқлаи бошлайди. Ўз хатти-ҳаракатини онгли равишда бошқаришга ўтади. Энди у ота-онаси айтгани учунгина эмас, балки Оллоҳ билан онгли равишда боғлана бошлагани учун намоз ўқийди. Демак, энди унинг бирон айбини болалик шўхлигига, ақли етмаганига йўйиш тўғриси ҳақ эмас. У ўқининг жиноят эканини, жиноятга лойиқ ҳазо борлигини

лар, 34,8 фоизини 17 ёшлилар ташкил этди. Бошқа жойдаги тадқиқотда рақамларда фарқ бўлса-да, мазмун ўзгармади. Мана ўша натижа: 14 ёш – 2,2, 15 ёш – 10,2, 16 ёш – 35,9, 17 ёш – 51,7. Бу рақамларни келтиришимиздан мақсад, ўқимларга нисбатан бўлажак эътиборимизни йил ўтган сайин сусайтирмасдан, балки кучайтириб боришимиз лозимлигини эслатиб қўймоқдир. Фарзандимиз 14-15 ёшлигида биз унинг юриш-туришига кўпроқ аҳамият берамиз. Чунки унинг ўқимлари оламини кичикдиган жиноят. Бола ёки ўқим камдан-кам ҳоллардагина ёлғиз ўзи жиноят қилади. Ўрганилган даврда камалган ўқимларнинг фақат 24 фоизигагина ёлғиз ҳолда, 76 фоизи эса тўда бўлиб жиноят қилишган.

Энди уларнинг табиатини кузатайлик: бола ёки ўқим кўчада ёлғиз юрганида мўмингина бўлади. Агар бирор жиноятга тегса ҳам индамаслиги мўмин. Ёнида ўртоқлари (айниқса қизлар) бўлишса-чи? Ўша мўминтой нахшерага айлиниб кетади. Болалар ва ўқимлар бирлашиб

билан суҳбатлашганимизда бу уч тоифа мана бундай манзара касб этди:

Биринчи тоифа – 50-52 %
Иккинчи тоифа – 11-13 %
Учинчи тоифа – 35-39 %

Катталарга нисбатан ўқимларда жиноятчи тўдани ташкил этиш осонроқ кечади. Тўда ташкилотчиси ҳаммиса ҳам бошлиқ бўлавермайди. У ташаббусчи, тadbиркор ёки тўданинг гоёвий раҳнамоси сифатида бошлиқнинг энг яқин кишисига айланиши мўмин. Қўлга олинган катта-кичик ўнта тўданинг тўрттасидан бошлиқ мартабаси бош-

ЖИНОЯТ КЎЧАСИНИНГ ОЧИК ДАРВОЗАСИ

ни билади. Билмаса, қилгилки қилиб қўйиб қочмаган, яширинмаган бўларди. 10-11 ёшли болаларга "ўғирлик, талончилик, босқинчилик, қотиллик, безорилик учун мактаб ўқувчилари қамалиши мўминми?" деган савол билан мурожаат этдик. Сўралганларнинг 92 фоизи жиноят учун болаларнинг ҳам жазоланиши мўқаррлигини билишаркан. 5 фоизи 18 ёшдан кейин жазоланиши мўмин, деб ҳисоблар экан. 3 фоизи эса аниқ билмас экан.

13-14 ёшдаги жиноятчилар кўп эмас. Ўқим урғайгани сайин, жиноятчи учун жиддий ҳазо мавжудлигини тўлароқ ҳис этади. Жиноятга яраша жазо тортажани билган, у ўзини тия бормоғи лозим. Мантиқан олиб қаралса шундай. Аммо жиноят оламини ўзига тортиш қонуни бизнинг ҳаёт ҳақиқатидан келиб чиқадиган мантиқимизга мос келавермайди. Мана бу рақамлар эҳтимол фикримизни тасдиқ этар, сиз ҳам диққат қилинг: биз ўрганган бир жойдаги жиноятчи ўқимларни 100 фоиз деб олсак, шундан ўртача 8,2 фоизини 14 ёшлилар, 26,8 фоизини 15 ёшлилар, 30,2 фоизини 16 ёшли-

қилишса ҳар қандай одобни унутадилар. Баланг овозда гапирадилар, арзимаган ҳазилга ҳам қҳ-қҳ отиб қуладилар, қизларга гап отади-лар, чекмайдиғанлар айнан шундай даврда чека бошлайдилар. Булардан мақсад – атрофдагиларга ўзини кўрсатишга уриниш. Бундай ҳолларда алоҳида шахсга хос феъл-атвор бошқарув тизгинидан чиқиб, умумгуруҳга хос бўлган феъл-атворга бўйсунди. Одоб, хатти-ҳаракати билан бошқалардан ажралиб турувчи бола тўдага қўшилган, ик-тиёрсиз равишда ўзгаради. "Бошқалар қандай бўлишса, мен ҳам шундайман" деган ўйда бўлади. "Бошқалар томан ташлашса сен ҳам ташлайсанми?" деган ҳақиқатдан йироқлашадилар. Бу масалада ўқимларни уч тоифага бўлиш мўмин:

"Қонунни бузмайдилар ва бошқаларни ҳам бу йўлдан қайтаришга уринадилар."

"Қонунни бузмайдилар, бошқалар билан ишлари йўқ."

"Бошқалар нима бўлса, биз ҳам шу".

Икки лицей ўқувчилари

ИНСОН ВА ҚОНУН

Кимёда "катализатор", "занжир реакция" деган тусунчалар бор. Шиша идишда зарарсиз турган моддага бир томчигина ўзга модда томизилса у қайнаб, жунбушга келиб, дахшатли кучга айланиши мўмин. Худди шунга ўхшаб жиноятчилик ҳам ўзига хос "катализатор"лар мавжуд. Бунинг оддийгина қилиб "сабаб" ҳам деймиз.

Болалар ва ўқимларга хос жиноятчилик катталаридан кўп жиҳатлари билан фарқланади. Шулардан бири – гуруҳбозлик натижасида келиб

қаларга нисбатан бақувват бўлган ёки спорт билан шуғулланган, қўл жангги усулларини яхши билган йигитчага насиб этган. Иккитасини жиноят оламини яхши билувчи, тажрибали, бошқачароқ айтсак, қамалиб чиққанлар бошқаришган. Иккитасига мақсад – атрофдан ҳам қайтмайдиган, бўйсунмасларни аёвсиз равишда жазолайдиганлар бош бўлганлар. Иккитасининг бошлиғи ўзгалардан ақдан бандароқ турмуш, режа тузиб уни амалга ошириш йўллари яхши билувчилар бўлишган. Айнан шу кейинги икки гуруҳни қош этиш, қўлга олиш қийин бўлган. Жазо муддатини ўтаётган ўқимлардан "Тўдада обрўга эга бўлиш учун нима қилиш зарур?" деб сўралганида уларнинг 42 фоизи яхши мушлати олиш зарур, деб жавоб қайтаришди. 34 фоиз ўқим тўдадаги обрўни жисмонан бақувватлик белгилайдиган, деб ҳисобларкан. Қолганлари пулдор ёки ақли бўлишни асосий сабаб деб биларканлар.

Тоҳир МАЛИК,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.
(Давоми келгуси сонда)

БИЛАСИЗМИ? СЕМИЗЛИК КАСАЛЛИКМИ?

Интернет сайтларидан бирида эълон қилинган маълумотларга қараганда, дунё бўйича семириш жиддий касалликка айланиб бормоқда.

Америка Қўшма Штатларида олиб боришган тадқиқотлар бунинг яна бир қарра исботлади. Хулосалар шунини кўрсатдики, ана шу давлатда семизлик касаллиги оқибатида келиб чиқаётган ўлим сони сигарета чекиш тўғрисидаги хабардан кўз юмётганлар сонидан кейинги ўринда тураркан. АКШнинг Касалликлар назорати ва давлатиш маркази(CDC) дея юритилувчи федерал табиқоти томонидан олиб боришган сурштирулар натижасига кўра, семизлик касаллиги тўғрисида биргина 2000 йилнинг ўзида АКШда 400 минг киши ҳаётдан қўз юмган. Бу рақам 1990 йилдагига нисбатан икки марта кўпайганини кўриш мўмин. Демакки, вазият ўта жиддий. АКШ Соғлиқни сақлаш вазирлиги бу масалада тезда назорат ишларини олиб бориш кераклигини билдириди. Хўш, америкаликларнинг семизлик касаллига гирифтор бўлишларида нима сабаб бўлаяпти? Тиббиёт мутахассисларининг эътирофи эътиҳа, бунга уларнинг асосан кўча-кўйда "fast food"(тезда) тайёрланиб, истеъмолга қўйиб бўлган овқатлар: хот-дог, гамбургер, чизбургер ва бошқалар) каби таомларга мўқасидан берилганликлар сабаб бўлмоқда. Маълумотларга қараганда, ҳар уч америкаликнинг иккитаси меъёрий вазндан ортиқча оғирлиқда экан.

Ўрта Чирчик туманидаги "Нажот" шифохонаси эндиликда санаторияга айлантирилди. Шифо масканини замонавий тиббиёт ускуналари ва жиҳозлари билан таъминлаш учун туман ҳокимлиги 5 миллион сўмлик маблағ ажратди. Бу ерда 70 дан ортиқ беморларга ўз касбининг чинакам фидойилари бўлган соғлиқ посбонлари хизмат қилишмоқда.

СУРАТДА: олий тоифали шифокор Шоира Қосимова. Б.АКРАМОВ олган сурат.

ЗУЛМАТДА ЧАҚНАГАН ЗИЁ

(Боши 1-бетда)

Ана шу икки сиймо тўғрисида Ироқийлар саройида илм ахли учун намунали шайити яратилди. Бу икки шахс Яқин ва Ўрта Шарқдаги қўллаб олимлар билан ҳақ орқали алоҳида бўлганлар. Бунинг устига Х аср охирига келиб, Сомонийлар сулоласига барҳам берилди. Ибн Ироқ ва Берунийнинг тақлифларидаги биноан 1004 йилдан бошлаб Нишопур, Балх ва Бухородан ҳам олимлар Гурганчага кела бошладилар. Шу тариқа Гурганча "Дорул хикма ва маориф" номи билан илмий муассаса тўла шаклланди.

–Кўпгина кишилар Боғдодадаги "Байт-ул-хикма" билан Хоразм Маъмур академиясини фарқлашда аниқ тасаввурга эга эмаслар. Баъзилар уни бир муассаса деб ҳам билишадилар.

–Бунга табиий ҳол деб қараш мўмин. Балки ҳар иккала академия ўртасидаги яқин муштараклик шундай тўхтама келишга асос бўлганлиги. Бунинг асосий сабаби бизнинг муштараклик шарофатидан тарихимизни ўрганишга, ҳақиқатни тўла англашга эндигина киришганимиздир.

Илм-фанга қизиқиш, олимларга хомийлик қилиш истаги мўсмул ҳукмдорлари орасида азалдан мавжуд бўлиб, бу аниъа Ўрта асрларда, айниқса, кенг расм бўлган. Араб халифлари ал-Мансур, Хорун ар-Рашидлар таржимонлик ишларига бошчилик қилган бўлсалар, ал-Маъмур Боғдодадаги ўз саройига турли соҳаларда мукамал билимларга эга бўлган олимларни йиғиб, уларга ижодий фаолият учун шайити яратиб беради. Олимларнинг бу уюшмаси машҳур бўлган. Хоразмий қомусий аллома Абу Абдуллох Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмий ҳам ана шу академиянинг кўзга қўринган намоёндаси, Боғдодада катта кутубхона бошқарувчиси эди. Юқорида таъкидлаганимиздек, Шарқда биринчи академиянинг ташкил этилиши халифа ал-Маъмур фаолияти билан боғлиқ, Боғдодада очилган "Байт-ул-хикма"нинг раҳбари эса қомусий олим, элдошимиз Мусо ал-Хоразмий эди.

–"Маъмур академияси"да дастлаб қайси олимлар фаолият кўрсатган ва улар фанининг қандай соҳалари билан шуғулланган?

–Гурганчада академиянинг фаолият

ти унинг ташкилотчиси, қомусий олим Абу Райхон Берунийнинг илмий, ижодий изланишлари билан боғлиқ. У 1004 йилда Хоразмшўх Абу Аббос Маъмур ибн Маъмурнинг илтимосига кўра Жоржон шахридан Хоразмга қайтди. Шу даврда Марказий Осиёдаги феодаал давлатлардан бўлиш Сомонийлар давлатига барҳам берилиб, унинг ҳудудида Қоракорғонлар ва Ҳазнавийлар давлатларининг маъқеи ортиб бораётганди. Ўз ватанидан жудо бўлган қўллаб олимлар Хоразмдан паноҳ топдилар, уларнинг сони ортиб боришини кўрган Беруний ҳукмдор Маъмур ибн Маъмурга олимларга илтифот кўрсатиши мақсадга эришди. Натижада 1009 йилда Гурганчада "Мажлису уламо" илмий муассасаси тўла шаклланди. Унда Абу Райхон Беруний, ал-Хамдакий, Иҳмад Маъсурий ва бошқа олимлар ижод қилганлар, турли фан соҳалари билан шуғулланган, уларнинг келажақда жомхонликдаги ривожига замин яратганлар.

Сўхбатдош: Холмурод ҚУРБОНОВ.

Бош муҳаррир
ЎТКИР РАҲМАТ

ТАҲРИР ХАЙЪАТИ:
Саид АХМД, Анитай АДИЛОВ,
Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУХАММАД (масъул котиб), Озод ШАРОФИДИНОВ.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Аграрноат комплекси таркибидagi ҳамда шу тармоқда дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР:
Қабулхона – 136-58-83
(факс): 133-09-93.
(факс): 133-40-87. бош муҳаррир ўринбосарлари – 133-16-27, 133-44-43, котибият – 136-56-30. Ижодий гуруҳлар: 136-54-44, 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42.